

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESA

SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2015. gada 12. novembrī

lietā Nr. 2015-06-01

Latvijas Republikas Satversmes tiesa šādā sastāvā: tiesas sēdes priekšsēdētājs Aldis Laviņš, tiesneši Kaspars Balodis, Gunārs Kusiņš, Uldis Ķinis, Sanita Osipova un Ineta Ziemele,

pēc Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta pieteikuma, pamatojoties uz Latvijas Republikas Satversmes 85. pantu un Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu, 17. panta pirmās daļas 9. punktu, kā arī 19.¹ un 28.¹ pantu,

rakstveida procesā 2015. gada 13. oktobra tiesas sēdē izskatīja lietu

„Par Tiesnešu disciplinārās atbildības likuma 11.⁶ panta pirmās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 100. pantam”.

Konstatējošā daļa

1. Saeima 1994. gada 27. oktobrī pieņēma Tiesnešu disciplinārās atbildības likumu, kas stājās spēkā 1994. gada 24. novembrī.

Ar 2010. gada 10. jūnija likumu „Grozījumi Tiesnešu disciplinārās atbildības likumā” Tiesnešu disciplinārās atbildības likums citastarp papildināts ar 11.⁶ pantu šādā redakcijā:

„11.⁶ pants. Lēmuma un disciplinārlietas materiālu pieejamība

(1) Lēmums par disciplinārlietas ierosināšanu un disciplinārlietas materiāli līdz brīdim, kad stājas spēkā Tiesnešu disciplinārkolēģijas lēmums disciplinārlietā, ir pieejami tikai personām, kurām šādas tiesības noteiktas šajā likumā.

(2) Atklātā sēdē izskatītas disciplinārlietas materiāli ir ierobežotas pieejamības informācija.

(3) Slēgtā sēdē izskatītas disciplinārlietas materiāli kļūst par ierobežotas pieejamības informāciju piecus gadus pēc disciplinārlietā pieņemtā Tiesnešu disciplinārkolēģijas lēmuma spēkā stāšanās.

(4) Izniedzot šā panta otrajā un trešajā daļā minēto informāciju, aizsedz to informācijas daļu, kura atklāj fiziskās personas identitāti.

(5) Valsts pārvaldes un tiesu varas institūcijām atklātā un slēgtā sēdē izskatītās disciplinārlietas materiāli un pieņemtais lēmums ir pieejams, ja tie šīm institūcijām nepieciešami savu funkciju veikšanai. Informācijas saņēmējs nodrošina šiem disciplinārlietas materiāliem un pieņemtajiem lēmumiem likumā paredzēto aizsardzību.

(6) Disciplinārlietā pieņemto lēmumu nosūta visiem tiesu priekšsēdētājiem, kā arī publicē mājaslapā internetā, aizsedzot to informācijas daļu, kura atklāj fiziskās personas identitāti.”

Minētie grozījumi stājas spēkā 2010. gada 1. augustā. Tiesnešu disciplinārās atbildības likuma 11.⁶ pants vēlāk nav grozīts un ir spēkā tā sākotnējā redakcijā.

2. Pieteikuma iesniedzējs – Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) – uzskata, ka Tiesnešu disciplinārās atbildības likuma 11.⁶ panta pirmā daļa (turpmāk – apstrīdētā norma) neatbilst Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 100. pantam.

Pieteikuma iesniedzēja tiesvedībā atrodas administratīvā lieta Nr. A420595011, kas ierosināta pēc tiesneša pieteikuma par Tieslietu ministrijas

lēmuma atzīšanu par prettiesisku un morālā kaitējuma atlīdzināšanu. Administratīvā apgabaltiesa šajā lietā esot konstatējusi Tieslietu ministrijas prettiesisku rīcību, izpaužot informāciju par jau ierosinātu, bet vēl neizskatītu disciplinārlietu pret tiesnesi, kā arī par plānotu disciplinārlietas ierosināšanu pret viņu. Lietā esot piemērojama apstrīdētā norma.

Gan apstrīdētā norma, gan pārējās Tiesnešu disciplinārās atbildības likuma 11.⁶ panta daļas esot iztulkojamas tādējādi, ka nedz pirms disciplinārlietas izskatīšanas, nedz pēc tam ziņas par konkrēto tiesnesi nav izpaužamas sabiedrībai. Proti, par disciplinārlietu un tās rezultātu sabiedrība varot uzzināt tikai kā par neidentificētu gadījumu, bet nevarot uzzināt konkrētā tiesneša identitāti.

Atbilstoši Satversmes 100. pantam sabiedrībai esot tiesības saņemt informāciju par tiesu varas darbību, citastarp par iespējamām tiesnešu disciplinārpārkāpumiem un to izmeklēšanu. Tādējādi tiek nodrošināta arī Satversmes 1. un 92. panta darbība, jo tiek veicināta sabiedrības informētība un uzticēšanās tiesu varai.

Latvijā kā vienā no valstīm, kur ikviena persona var iesniegt sūdzību par tiesnesi, esot svarīgi aizsargāt tiesu varu no nepamatotiem reputācijas aizskārumiem. Tāpēc Tiesnešu disciplinārās atbildības likuma 11.⁶ panta mērķis esot nodrošināt diskretumu attiecībā uz tiesnesi, par kura rīcības tiesiskumu vai ētiskumu varētu būt šaubas. Tomēr esot jāņem vērā arī sabiedrības bažas par korporatīvismu Latvijas tiesu sistēmā, tāpēc vajagot veicināt atklātību gadījumos, kad radušās šaubas par tiesas rīcības pareizību.

Apstrīdētajā normā ietvertais ierobežojums esot noteikts ar likumu, un tam esot leģitīms mērķis – demokrātiskas un tiesiskas valsts virsprincipa ievērošana, sargājot tiesu varas autoritāti un vienlaikus apmierinot sabiedrības leģitīmo interesi par tiesu varas darbu. Tomēr ar apstrīdēto normu šo leģitīmo mērķi neesot iespējams sasniegt, jo Tiesnešu disciplinārās atbildības likuma 11.⁶ pants (izņemot normas, kas nosaka ierobežotas pieejamības informācijas statusu lietas materiāliem pēc lietas izskatīšanas) neietver apsvēršanas pienākumu un principus, kas būtu izmantojami katrā konkrētā gadījumā, lemјot

par informācijas sniegšanu. Konfidencialitātes regulējums neesot piemērots leģitīmā mērķa sasniegšanai, ja tas grauj sabiedrības uzticēšanos tiesu varai vai pārmērīgi kavē sabiedrības leģitīmo kontroli pār tiesu varas darbību. Turklāt ierobežojuma leģitīmo mērķi varot sasniegt arī ar citādu tiesisko regulējumu, piemēram, nosakot, ka informācija netiek sniegta līdz disciplinārlietas ierosināšanai, izņemot gadījumus, kad sabiedrība par konkrēto gadījumu jau ir informēta.

3. Institūcija, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Saeima – uzskata, ka apstrīdētā norma atbilst Satversmes 100. pantam.

Satversmes tiesai esot jāvērtē apstrīdētās normas atbilstība Satversmes 100. panta pirmajam teikumam. Tā kā Pieteikuma iesniedzējs neapšaubā to, ka pamattiesību ierobežojums ir noteikts ar likumu un tam ir leģitīms mērķis, izskatāmajā lietā strīds esot tikai par apstrīdētajā normā ietvertā ierobežojuma atbilstību samērīguma principam.

Apstrīdētā norma regulējot informācijas pieejamību disciplinārlietas izskatīšanas sākumposmā – pirms ir pieņemts un stājies spēkā galīgais lēmums disciplinārlietā. Tas nozīmējot, ka informācijas pieejamības ierobežojums attiecas uz apsūdzībām, kas var izrādīties nepamatotas. Tāpēc, lai aizsargātu tiesas autoritāti un neatkarību, šajā stadijā esot svarīgi saglabāt konfidencialitāti.

Ar apstrīdēto normu noteiktais ierobežojums pamatā esot vērsts uz to, lai informāciju par disciplinārlietas ierosināšanu un informāciju, kas ietverta lietas materiālos, neizplatītu tās personas, kuru rīcībā informācija nonāk saskaņā ar likumu. Turklāt šis ierobežojums esot īslaicīgs. Ja Tiesnešu disciplinārkolēģijas lēmums netiek pārsūdzēts un stājas spēkā, tas tiekot publicēts mājaslapā internetā, aizsedzot tiesneša un citu personu vārdus. Tiesnešu disciplinārās atbildības likuma 8. panta otrajā daļā esot detalizēti noteikts disciplinārlietā pieņemamā lēmuma saturs. Tādējādi publiski esot pieejams izsmeļošs visu to apstākļu apraksts, kuri bijuši nozīmīgi lēmuma pieņemšanai. Līdz ar to piekļuve disciplinārlietas materiāliem neesot nepieciešama un pamatota.

Pēc iepazīšanās ar lietas materiāliem Saeima norāda, ka gadījumi, kad informācija par ierosinātu, bet vēl neizskatītu disciplinārlietu ir publiskota presē, neesot pietiekams pamats atcelt apstrīdētajā normā ietvertās tiesu varas autoritātes un neatkarības garantijas. Tomēr šos gadījumus varot ņemt vērā, izvērtējot iestādes atbildību par informācijas izpaušanu. Tiesnešu disciplinārās atbildības likumā noteiktie disciplinārās atbildības pamati esot pietiekami nopietni, tāpēc attiecīgās apsūdzības pirms to publiskošanas esot pārbaudāmas likumā noteiktajā koleģiālajā institūcijā. Kaitējumu, ko tiesu varas un konkrēta tiesneša autoritātei varētu nodarīt neapstiprinātas informācijas publiskošana, vēlākās stadijās esot grūti vai pat neiespējami novērst. Izbeigto disciplinārlietu īpatsvars (laikā no 2010. gada līdz 2015. gadam) arī apstiprinot, ka informācija par ierosinātajām lietām nav publiskojama, pirms faktus vispusīgi izvērtējusi vismaz Tiesnešu disciplinārkolēģija.

4. Pieaicinātā persona – Tieslietu ministrija – uzskata, ka apstrīdētajā normā noteiktais ierobežojums neveicina tiesu varas autoritātes stiprināšanu un reputācijas aizsardzību.

Ar apstrīdēto normu Tiesnešu disciplinārās atbildības likumā esot pārņemts regulējums, kas attiecībā uz lietas materiālu pieejamību noteikts likuma „Par tiesu varu” 28.³ panta otrajā daļā. Likumdevēja vēlme esot bijusi padarīt tiesnešu disciplinārlietu materiālus pieejamus ar tādiem pašiem nosacījumiem, kādi noteikti piekļuvei tiesas lietu materiāliem. Informācijas pieejamība un pieejamības nosacījumi esot atkarīgi no procesa stadijas (neizskatīta vai izskatīta lieta) un lietas izskatīšanas veida (atklāta vai slēgta sēde).

Apstrīdētajā normā ietvertā ierobežojuma mērķis esot aizsargāt tiesu varas un tiesneša autoritāti. Savukārt tiesnešu disciplinārās atbildības sistēmas mērķis plašākā nozīmē esot aizstāvēt sabiedrības intereses, nodrošināt tiesas procesu integritāti, uzturēt sabiedrības uzticēšanos tiesnešiem un tiesnešu vidū radīt labāku izpratni par tiesnesim piedienīgu uzvedību. Tādējādi izskatāmajā lietā esot risināmi šādi jautājumi: vai ir nepieciešams nodrošināt apstrīdētajā

normā minētās informācijas pieejamību, lai disciplinārlietu izskatīšanas process sasniegtu tam noteikto mērķi, un vai informācijas iegūšanas tiesību ierobežojums ir piemērots konkrētā mērķa sasniegšanai un samērīgs? Šā ierobežojuma samērīgums esot analizējams atsevišķi attiecībā uz katru disciplinārlietas izskatīšanas procesa stadiju.

Gadījumos, kad par tiesneša pārkāpumu jau ir ziņots plašsaziņas līdzekļos, apstrīdētās normas regulējums varot negatīvi ietekmēt sabiedrības uzticēšanos tiesu varai. Proti, turpmākas informācijas trūkums jeb šķietama kompetento amatpersonu reakcijas neesība varot radīt maldīgu iespaidu par izpildvaras vai tiesu varas bezdarbību. Mūsdienās informācijas apmaiņas ātrums esot daudzkārt palielinājies un plašsaziņas līdzekļi izmantojot visus iespējamus informācijas iegūšanas veidus, lai apmierinātu sabiedrības pieprasījumu. Savukārt ziņa par to, ka kompetentās amatpersonas atteikušās izpaust informāciju, tikai pastiprinot sabiedrības pārliecību par tiesu varas korporatīvismu un mazinot uzticēšanos tiesu varai. Turklāt atsevišķos gadījumos pati persona, pret kuru ierosināta disciplinārlieta, varot būt ieinteresēta informācijas publiskošanā, lai atjaunotu savu reputāciju, piemēram, disciplinārlietas izbeigšanas gadījumā.

5. Pieaicinātā persona – Latvijas Republikas tiesībsargs (turpmāk – Tiesībsargs) – uzskata, ka apstrīdētā norma neatbilst Satversmes 100. pantam.

Satversmes 100. panta tvērumā ietilpstot tiesības ne tikai saņemt informāciju, bet arī to aktīvi meklēt (pieprasīt). Apstrīdētā norma ierobežojot tiesības brīvi iegūt informāciju par disciplinārlietas ierosināšanu pret tiesnesi no disciplinārlietas izskatīšanā iesaistītajām personām un institūcijām. Apstrīdētajā normā ietvertais ierobežojums esot noteikts ar likumu, un tam esot divējāds leģitīmais mērķis – pirmkārt, tiesneša kā fiziskās personas reputācijas aizsardzība un, otrkārt, tiesu varas neatkarības un autoritātes aizsardzība.

Ar apstrīdēto normu tiesnesim, pret kuru ierosināta disciplinārlieta, esot liegts reaģēt uz informāciju, kas jau nonākusi plašsaziņas līdzekļos. Tādēļ arī tiesu sistēmai nepiederošām personām varot rasties šaubas par disciplinārlietu

izskatīšanas objektivitāti. Pamattiesību ierobežojuma leģitīmo mērķi „tiesu neatkarības un autoritātes aizsardzība” ar apstrīdēto normu varot sasniegt tikai tādās situācijās, kad informācija par disciplinārlietas ierosināšanu nav jau iepriekš publiskota. Savukārt leģitīmā mērķa „tiesneša reputācijas aizsardzība” sasniegšanai apstrīdētajā normā ietvertais ierobežojums esot piemērots.

Leģitīmo mērķi „tiesu neatkarības un autoritātes aizsardzība” varot sasniegt ar citiem, personas tiesības un likumiskās intereses mazāk ierobežojošiem līdzekļiem. Piemēram, varētu normatīvajos aktos paredzēt tiesības izvērtēt informācijas sniegšanas nepieciešamību un apmēru katrā individuālajā gadījumā, pamatojoties uz konkrēti definētiem kritērijiem. Nepamatoti ierosinātas disciplinārlietas gadījumā personai un tiesu sistēmai nodarīto kaitējumu esot iespējams mazināt, konstruktīvi komunicējot ar plašsaziņas līdzekļiem par disciplinārlietas izskatīšanas rezultātu. Savukārt leģitīmo mērķi „tiesneša reputācijas aizsardzība” neesot iespējams sasniegt ar mazāk ierobežojošiem līdzekļiem.

Tiesības iegūt informāciju par tiesu sistēmas darbu un tiesības uz personas datu aizsardzību vajagot taisnīgi līdzsvarot. Kopš apstrīdētās normas pieņemšanas esot nostiprinājusies disciplinārlietu izskatīšanas prakse un būtiski palielinājies sabiedrības pieprasījums pēc informācijas. Tiesneši tāpat kā valsts ierēdņi esot nesaraujami saistīti ar būtisku sabiedrības interesi saņemt informāciju par viņu profesionālo darbību, tādēļ viņu privātās dzīves aizsardzības robežas esot šaurākas. Ne visās situācijās informācijas izpaušana būtu piemērojama vienlīdz plašā mērā, tomēr pilnīgs aizliegums iegūt jebkādu informāciju par ierosināto disciplinārlietu neesot samērīgs.

6. Pieaicinātā persona – Tieslietu padome – uzskata, ka apstrīdētā norma atbilst Satversmes 100. pantam.

Izvērtējot apstrīdētajā normā noteiktā ierobežojuma atbilstību Satversmei, esot jāņem vērā disciplinārlietu ierosināšanas kārtības regulējums un ierosinātāju skaits, kā arī tas apstāklis, ka disciplinārlietas var tikt ierosinātas politisku vai subjektīvu iemeslu dēļ. Atbilstoši Tiesnešu disciplinārās atbildības likumam

ierosinātā disciplinārlieta varot tikt izbeigta vai arī persona, kas disciplinārlietu ierosinājusi, līdz lietas izskatīšanai Tiesnešu disciplinārkolēģijā varot motivējot atsaukt savu lēmumu (rīkojumu) par lietas ierosināšanu. Esot nepieciešams nodrošināt konfidencialitāti procesa sākotnējā stadijā un aizsargāt tiesnešu un tiesas autoritāti neatkarīgi no tā, vai disciplinārlieta ierosināta pamatoti vai nepamatoti.

7. Pieaicinātā persona – Tiesnešu disciplinārkolēģija (turpmāk – Disciplinārkolēģija) – uzskata, ka apstrīdētā norma atbilst Satversmes 100. pantam.

Apstrīdētā norma regulējot informācijas pieejamību disciplinārlietas ierosināšanas un izskatīšanas sākumposmā, pirms ir pieņemts un stājies spēkā galīgais nolēmums. Lēmumā vai rīkojumā par lietas ierosināšanu norādītie fakti lietas izskatīšanas laikā varot neapstiprināties, tāpēc esot svarīgi saglabāt konfidencialitāti tieši lietas izskatīšanas sākumposmā. Izbeigto disciplinārlietu skaits apliecinot, ka priekšlaicīga informācijas izplatīšana dezinformē sabiedrību par, iespējams, tiesneša izdarītu pārkāpumu. Ja ar likumu nebūtu noteikts ierobežojums informācijas iegūšanai par tiesnesi, tiktu nodarīts būtisks kaitējums tiesneša reputācijai un tiesu varas prestižam.

Apstrīdētajā normā ietvertais ierobežojums esot samērīgs, jo tiesu vara ir jāaizsargā pret uzbrukumiem, kas var izrādīties nepamatoti, īpaši ņemot vērā to, ka ar tiesneša amatu saistītais diskrētuma pienākums neļauj tiesnešiem atbilstoši reaģēt uz šādiem uzbrukumiem. Turklāt pēc disciplinārlietā pieņemtā lēmuma spēkā stāšanās tas tiek publicēts Latvijas tiesu portālā, aizsedzot tiesneša personas datus. Tādējādi sabiedrība varot iepazīties ar disciplinārpārkāpuma izdarīšanas apstākļiem un uzzināt par tiesnesim piemēroto sodu.

8. Pieaicinātā persona – Latvijas Tiesnešu biedrība – uzskata, ka apstrīdētā norma atbilst Satversmes 100. pantam.

Disciplinārlietas ierosināšana nenozīmējot, ka tiesnesis ir izdarījis disciplinārpārkāpumu. To, vai ir izdarīts disciplinārpārkāpums, esot tiesīga

izlemt Disciplinārkolēģija, un tās lēmumu esot iespējams pārsūdzēt Disciplinārtiesā. Savukārt par tiem disciplinārlietās pieņemtajiem lēmumiem, kas ir stājušies spēkā, sabiedrība tiekot informēta, sniedzot informāciju par disciplinārlietas ierosināšanas pamatu un izskatīšanas rezultātu, tātad arī par piemēroto sodu.

Tiesneša amats esot saistīts ar paaugstinātu sabiedrības interesi. Tāpēc informācijas iegūšana par uzsāktu disciplinārlietu un tiesneša identitāti pirms iespējamā pārkāpuma izvērtēšanas varot negatīvi ietekmēt sabiedrības uzticēšanos tiesnesim un traucēt viņam pildīt amata pienākumus. Ja sabiedrība tiek informēta par disciplinārlietām, pirms ir stājies spēkā galīgais nolēmums, sabiedrībā varot veidoties nepamatots priekšstats, ka tiesneša pārkāpums jau ir konstatēts. Disciplinārlietu izskatīšanas termiņi esot pietiekami īsi, lai informāciju par galīgo nolēmumu darītu zināmu sabiedrībai neilgi pēc disciplinārlietas ierosināšanas.

9. Pieaicinātā persona – Latvijas Administratīvo tiesnešu biedrība – uzskata, ka ar apstrīdēto normu nevar sasniegt pamattiesību ierobežojuma leģitīmo mērķi.

Apstrīdētajā normā ietvertais regulējums nozīmējot, ka sabiedrībai nav pieejama informācija par tiesnesi un viņa rīcību, kura dienesta uzraudzības ietvaros radījusi šaubas par tās atbilstību likumam. Tiesības iegūt informāciju esot neatņemama demokrātiskas valsts pazīme. Šīs tiesības citastarp aptverot arī tiesības būt informētam par tiesu varas darbību. Ziņas par ierosinātu disciplinārlietu esot signāls par kļūdu tiesu sistēmā. Savukārt ierobežojums, kas liedz uzzināt tā tiesneša vārdu, kurš, iespējams, izdarījis disciplinārpārkāpumu, raisot neuzticēšanos tiesu varai.

Lietā neesot strīda par to, ka apstrīdētajā normā ietvertajam ierobežojumam iegūt informāciju par tiesnesi ir leģitīms mērķis. Taču esot jāņem vērā, ka tiesnesis, pildot amata pienākumus, ne tikai izšķir konkrēto strīdu, bet arī ietekmē sabiedriskos procesus kopumā. Tiesneša kļūda varot radīt neatgriezeniskas vai grūti labojamas tiesiskas sekas. Tādēļ tiesnesim, lai

nodrošinātu uzticēšanos tiesu varai, esot jāpacieš lielāki ierobežojumi nekā vidusmēra indivīdam.

Lai nodrošinātu tiesu varas neatkarību, disciplinārlietu izskatīšana nodota tiesnešu pašpārvaldei, taču tā neesot tikai tiesnešu pašpārvaldes iekšējā lieta. Atklātība esot nepieciešama, lai mazinātu sabiedrības šaubas par tiesnešu godprātību un objektivitāti. Pašreizējais ierobežojums panākot pretēju efektu un nerasniedzot savu mērķi, kā arī radot risku, ka informācija var tikt izpausta neobjektīvā veidā.

Secinājumu daļa

10. Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu izvērtēt apstrīdētās normas atbilstību Satversmes 100. pantam.

Satversmes 100. pants nosaka: „Ikvienam ir tiesības uz vārda brīvību, kas ietver tiesības brīvi iegūt, paturēt un izplatīt informāciju, paust savus uzskatus. Cenzūra ir aizliegta.” Satversmes 100. pantā noteiktas tiesības ne tikai brīvi paust savus uzskatus un izplatīt informāciju, bet arī brīvi iegūt informāciju (*sk. Satversmes tiesas 2003. gada 29. oktobra sprieduma lietā Nr. 2003-05-01 31. punktu*).

Apstrīdētā norma noteic, ka lēmums par disciplinārlietas ierosināšanu un disciplinārlietas materiāli līdz brīdim, kad stājas spēkā Disciplinārkolēģijas lēmums disciplinārlietā, ir pieejami tikai personām, kurām šādas tiesības noteiktas Tiesnešu disciplinārās atbildības likumā. Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka apstrīdētajā normā ietvertais aizliegums sniegt informāciju par ierosinātajām disciplinārlietām pret tiesnešiem, neapsverot informācijas izsniegšanas nepieciešamību katrā konkrētā gadījumā, nav attaisnojams.

No pieteikumā sniegtās juridiskās argumentācijas un citiem lietas materiāliem izriet, ka pēc būtības tiek apšaubīta apstrīdētās normas atbilstība Satversmes 100. panta pirmajam teikumam.

Līdz ar to izskatāmajā lietā Satversmes tiesa izvērtēs apstrīdētās normas atbilstību Satversmes 100. panta pirmajam teikumam.

11. Satversmes 100. pantā noteikto tiesību uz vārda brīvību neatņemama sastāvdaļa ir ikvienas personas individuālas tiesības brīvi iegūt, paturēt un izplatīt informāciju. Lai gan Pieteikuma iesniedzēja tiesvedībā esošajā lietā neviena persona nav lūgusi sniegt informāciju par disciplinārlietu, kas ierosināta pret konkrētu tiesnesi, tomēr no pieteikuma juridiskās argumentācijas un citiem lietas materiāliem secināms, ka izskatāmā lieta ir saistīta tieši ar ikvienas personas tiesībām brīvi iegūt informāciju. Satversmes tiesa ir norādījusi, ka personas tiesības iegūt informāciju ir neierobežotas, ciktāl likums nenosaka pretējo [sk. *Satversmes tiesas 1999. gada 6. jūlija sprieduma lietā Nr. 04-02(99) secinājumu daļas 2. punktu*].

11.1. Satversmes tiesa ir atzinusi, ka Satversmes 100. panta saturs pilnīgāk atklājams, ievērojot Apvienoto Nāciju Organizācijas (turpmāk – ANO) 1966. gada 16. decembra Starptautiskā pakta par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām (turpmāk – Pakts) 19. pantu, kā arī Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk – Konvencija) 10. pantu (sk., piemēram, *Satversmes tiesas 2015. gada 2. jūlija sprieduma lietā Nr. 2015-01-01 11.1. punktu*).

ANO Cilvēktiesību komiteja norādījusi, ka Pakta 19. panta 2. punktā ir nostiprinātas tiesības uz pieeju informācijai, kas atrodas valsts institūciju, tostarp pie tiesu varas atzara piederošo institūciju, rīcībā, neatkarīgi no informācijas glabāšanas formas, avotiem un radīšanas laika. Valstīm jānodrošina nepieciešamās procedūras, lai indivīdi varētu piekļūt informācijai, piemēram, paredzot noteiktu tiesisko regulējumu informācijas atklātības jomā [sk.: *General Comment No. 34: Freedom of opinion and expression (Art. 19): 10/09/2011. CCPR/C/GC/34, paras 7, 18*].

Savukārt saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību tiesas (turpmāk – ECT) praksi Konvencijas 10. panta pirmā daļa nav iztulkojama kā visaptverošas tiesības uz piekļuvi informācijai, kas ir valsts institūciju rīcībā (sk.: *Harris D., O'Boyle M., Bates E., Buckley C. Harris, O'Boyle & Warbrick: Law of the Europe Convention on Human Rights. Third edition. Oxford: Oxford University, 2014, p. 620*).

Apstrīdētā norma attiecas uz informāciju, kas saistīta ar vienu no valsts varas atzariem, proti, tiesu varu. Minētās informācijas turētājs ir valsts varas institūcija.

Viena no valsts varas atzariem – tiesu varas – uzdevums ir gādāt par to, lai, spriežot tiesu, tiktu garantēta valsts konstitūcijas normu, likumu un citu tiesību aktu īstenošana, tiesiskuma principa ievērošana, kā arī aizsargātas cilvēka tiesības un brīvības (*sk. Satversmes tiesas 2007. gada 18. oktobra sprieduma lietā Nr. 2007-03-01 26. punktu*). Tiesu vara aizstāv taisnīgumu kā vienu no tiesiskas valsts pamatvērtībām un darbojas sabiedrības interesēs.

Informācija par tiesu varas darbību ir atzīstama par informāciju sabiedrības interesēs. To savā praksē ir norādījusi arī ECT (*sk., piemēram, ECT Lielās palātas 2015. gada 23. aprīļa sprieduma lietā „Morice v. France”, pieteikums Nr. 29369/10, 128. punktu*). Ar informāciju par tiesu varas darbību visupirms saprotama informācija par tiesu sistēmas institucionālo uzbūvi, tiesām un to kompetenci, tiesās izskatāmajām lietām, to izskatīšanas principiem un kārtību, kā arī galīgajiem nolēmumiem šajās lietās, tiesnešiem, viņu iecelšanas un apstiprināšanas kārtību.

Ievērojot tiesu varas nozīmi demokrātiskā sabiedrībā un tiesu varai uzticētās funkcijas, ikvienai personai jābūt nodrošinātām tiesībām brīvi iegūt informāciju par tiesu varas darbību. Turklāt šīm tiesībām, kā arī to īstenošanas kārtībai jābūt noteiktai normatīvajos aktos.

11.2. Izskatāmā lieta ir saistīta ar noteikta veida informāciju un dokumentiem par tiesu varas darbību, kas atrodas to institūciju vai amatpersonu rīcībā, kurām ir tiesības ierosināt disciplinārlietu pret tiesnesi vai izskatīt lietas par tiesnešu disciplinārpārkāpumiem. Minēto institūciju un amatpersonu kompetenci regulē likuma „Par tiesu varu” un Tiesnešu disciplinārās atbildības likuma normas.

Saskaņā ar Tiesnešu disciplinārās atbildības likuma 1. panta pirmo daļu tiesnesi var saukt pie disciplinārās atbildības par: 1) tīšu likuma pārkāpumu tiesas lietas izskatīšanā; 2) darba pienākumu nepildīšanu vai lietas izskatīšanā pieļautu rupju nolaidību; 3) necienīgu rīcību vai tiesnešu ētikas kodeksa normu

rupju pārkāpumu; 4) administratīvu pārkāpumu; 5) atteikšanos pārtraukt savu piederību pie partijām vai politiskajām organizācijām; 6) likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” paredzēto ierobežojumu un aizliegumu neievērošanu. Tiesnešu disciplinārās atbildības likuma 3. panta pirmajā daļā noteikti seši subjekti, kas ir tiesīgi ierosināt disciplinārlietu pret tiesnesi, un konkretizēts katra subjekta pilnvaru apjoms disciplinārlietu ierosināšanā. Šie subjekti ir: Augstākās tiesas priekšsēdētājs, tieslietu ministrs, apgabaltiesu priekšsēdētāji, rajonu (pilsētu) tiesu priekšsēdētāji, apgabaltiesu zemesgrāmatu nodaļu priekšnieki, Tiesnešu ētikas komisija.

Pilnvaras skatīt lietas par tiesnešu disciplinārpārkāpumiem ir uzticētas divām institūcijām. Pamatojoties uz Tiesnešu disciplinārās atbildības likuma 2. panta pirmo daļu, lietas par rajonu (pilsētu) tiesu, zemesgrāmatu nodaļu, apgabaltiesu un Augstākās tiesas tiesnešu disciplinārajiem un administratīvajiem pārkāpumiem visupirms izskata Disciplinārkolēģija. Disciplinārkolēģija ir tiesnešu pašpārvaldes institūcija, un tās sastāvā ir Augstākās tiesas departamenta priekšsēdētājs, četri Augstākās tiesas tiesneši, divi apgabaltiesu priekšsēdētāji, divi rajonu (pilsētu) tiesu priekšsēdētāji un divi zemesgrāmatu nodaļu priekšnieki. Disciplinārkolēģijas locekļus uz četriem gadiem ievēlē tiesnešu konference. Savukārt saskaņā ar Tiesnešu disciplinārās atbildības likuma 11.¹ panta pirmo daļu šā likuma 7. panta otrās daļas 1. un 3. punktā minēto Disciplinārkolēģijas lēmumu tiesnesis, uz kuru tas attiecas, septiņu dienu laikā no lēmuma saņemšanas dienas var pārsūdzēt Disciplinārtiesā. Atbilstoši likuma „Par tiesu varu” 48.¹ panta pirmajai daļai un Tiesnešu disciplinārās atbildības likuma 2.¹ panta pirmajai daļai Disciplinārtiesā izvērtē Disciplinārkolēģijas lēmumu tiesiskumu. Disciplinārtiesas sastāvā ir seši Augstākās tiesas tiesneši (pa diviem no Civillietu departamenta, Krimināllietu departamenta un Administratīvo lietu departamenta), kurus uz pieciem gadiem ievēlē Augstākās tiesas plēnums.

Tiesu varas darbība nav iedomājama bez tiesnešu pašpārvaldes un citām tiesnešu veidotām institūcijām, kuru pastāvēšana ir viens no būtiskiem tiesu varas neatkarības priekšnoteikumiem. Tāpēc ar informāciju par tiesu varas

darbību ir jāsaprot ne vien informācija par tiesu sistēmas uzbūvi vai tiesās izskatāmajām lietām, bet arī informācija par tiesnešu pašpārvaldes un citām tiesnešu veidotām institūcijām un to darbību. Citastarp ar informāciju par tiesu varas darbību ir saprotama arī informācija par tiesnešu disciplinārlietām.

Institūcijām, kurām uzticētas pilnvaras skatīt lietas par tiesnešu disciplinārpārkāpumiem, jābauda sabiedrības uzticēšanās. Ikvienai personai jābūt nodrošinātām tiesībām iegūt informāciju par Disciplinārkolēģijas un Disciplinārtiesas darbu, tiesnešu disciplinārās atbildības sistēmu, disciplinārlietu izskatīšanas kārtību un disciplinārlietās pieņemtajiem nolēmumiem. Ikvienai personai ir tiesības zināt, kāda kārtība valstī noteikta tiesnešu disciplinārlietu ierosināšanai un izskatīšanai.

Tādējādi ikvienas personas tiesības iegūt informāciju par tiesu varas darbību ietilpst Satversmes 100. panta pirmā teikuma tvērumā.

12. Apstrīdētā norma ir daļa no Tiesnešu disciplinārās atbildības likuma 11.⁶ panta, kas reglamentē disciplinārlietās pieņemto lēmumu un disciplinārlietas materiālu pieejamību.

Analizējot Tiesnešu disciplinārās atbildības likuma 11.⁶ panta daļas to kopsakarā, Pieteikuma iesniedzējs secinājis, ka apstrīdētā norma liedz atreferēt vai citādi paziņot informāciju par iespējamo kāda konkrēta tiesneša disciplinārpārkāpumu, jo pretējā gadījumā tā paša panta ceturtajai un sestajai daļai nebūtu jēgas. Apstrīdētā norma liedzot iegūt informāciju par konkrēto tiesnesi gan pirms, gan pēc disciplinārlietas izskatīšanas. Līdz disciplinārlietas izskatīšanai neesot iespējams iegūt informāciju nedz par disciplinārlietu, kas varbūt tiks ierosināta, nedz arī par jau ierosinātu disciplinārlietu pret tiesnesi (*sk. pieteikuma 8. punktu lietas materiālu 1. sēj. 49. lp.*).

12.1. Disciplinārlietu procesu var iedalīt vairākās šādās stadijās: 1) disciplinārlietas ierosināšana; 2) disciplinārlietas izskatīšana Disciplinārkolēģijā (pirmā instance); 3) disciplinārlietas izskatīšana Disciplinārtiesā (otrā instance). Tiesnešu disciplinārās atbildības likuma 3. panta otrā daļa noteic, ka pirms tam, kad tiek pieņemts lēmums par disciplinārlietas

ierosināšanu, notiek iepriekšēja pārbaude, kurā ietilpst vispusīga saņemto materiālu pārbaude, tiesneša rakstveida paskaidrojumu pieprasīšana un izvērtēšana. Iepriekšēja pārbaude var noslēgties ar disciplinārlietas ierosināšanu pret tiesnesi vai atteikumu ierosināt disciplinārlietu.

Saskaņā ar Tiesnešu disciplinārās atbildības likuma 3. panta trešo daļu par disciplinārlietas ierosināšanu Augstākās tiesas priekšsēdētājs, apgabaltiesas priekšsēdētājs, apgabaltiesas zemesgrāmatu nodaļas priekšnieks, rajona (pilsētas) tiesas priekšsēdētājs un Tiesnešu ētikas komisija pieņem lēmumu, bet tieslietu ministrs izdod rīkojumu. Lēmumā vai rīkojumā norāda iepriekšējā pārbaudē konstatētā pārkāpuma izdarīšanas apstākļus, pārkāpuma atklāšanas dienu un likumā paredzēto disciplinārlietas ierosināšanas pamatu. Lēmumu (rīkojumu) kopā ar iepriekšējās pārbaudes materiāliem nosūta izskatīšanai Disciplinārkolēģijā. Tātad lēmums par disciplinārlietas ierosināšanu ir procesuāls dokuments. Savukārt disciplinārlietas materiāli ir visu iepriekšējās pārbaudes un disciplinārlietas izskatīšanas gaitā iegūto dokumentu un citu materiālu kopums.

12.2. Lēmumam par disciplinārlietas ierosināšanu un disciplinārlietas materiāliem noteiktā aizsardzība sāk darboties ar brīdi, kad disciplinārlieta tiek ierosināta. Proti, apstrīdētā norma neattiecas uz iepriekšējo pārbaudi un tās ietvaros iegūtajiem materiāliem, ja iepriekšējā pārbaude nav noslēgusies ar disciplinārlietas ierosināšanu. Tādējādi apstrīdētā norma neregulē tādas informācijas pieejamību, kas ir saistīta ar iespējami rosināmu, bet neierosinātu disciplinārlietu pret tiesnesi.

No apstrīdētās normas un citām Tiesnešu disciplinārās atbildības likuma normām izriet, ka lēmums par disciplinārlietas ierosināšanu un disciplinārlietas materiāli līdz brīdim, kad stājas spēkā Disciplinārkolēģijas lēmums disciplinārlietā, ir pieejami tiesnesim, pret kuru ierosināta disciplinārlieta, atsevišķos gadījumos šā tiesneša pārstāvim, kā arī tām tiesu varas vai valsts pārvaldes institūcijām, kurām šādas tiesības noteiktas Tiesnešu disciplinārās atbildības likumā. Tātad lēmums par disciplinārlietas ierosināšanu un disciplinārlietas materiāli nav vispārpieejama informācija.

12.3. Regulējums, kas ietverts apstrīdētajā normā, ir pārņemts no likuma „Par tiesu varu” 28.³ panta, kurš noteic kārtību, kādā ir pieejami tiesās izskatāmo lietu materiāli (*sk. Saeimas Juridiskās komisijas Apakškomisijas darbam ar Tiesu iekārtas likumu 2009. gada 26. maija sēdes audioierakstu lietas materiālu 1. sēj.*). Piemēram, minētā panta otrajā daļā noteikts, ka lietas materiāli līdz brīdim, kad spēkā stājies tiesas galīgais nolēmums disciplinārlietā, ir pieejami tikai tām personām, kurām šādas tiesības paredzētas procesuālajos likumos. Konkrētais regulējums pamatā ir vērsts uz procesuālo dokumentu, pierādījumu vai izmeklēšanas noslēpuma aizsardzību lietas izskatīšanas laikā.

Apstrīdētā norma regulē lēmuma par disciplinārlietas ierosināšanu un disciplinārlietas materiālu pieejamību no brīža, kad disciplinārlietā tiek ierosināta, līdz brīdim, kad stājas spēkā Disciplinārkolēģijas lēmums attiecīgajā disciplinārlietā. Tas nozīmē, ka apstrīdētā norma regulē lēmuma par disciplinārlietas ierosināšanu un disciplinārlietas materiālu pieejamību tikai un vienīgi disciplinārlietas izskatīšanas laikā. Savukārt kārtību, kādā disciplinārlietas materiāli ir pieejami pēc Disciplinārkolēģijas lēmuma spēkā stāšanās, regulē pārējās Tiesnešu disciplinārās atbildības likuma 11.⁶ panta daļas un citi normatīvie akti.

Apstrīdētajā normā nav noteikts aizliegums iegūt vispārīga rakstura informāciju par ierosināto un izskatāmo disciplinārlietu, ciktāl minētā informācija neskar konkrētus procesuālos dokumentus un šajos dokumentos ietvertos tiesneša un citu personu datus. Pieteikuma iesniedzējs norāda, ka par disciplinārlietas izskatīšanu sabiedrība var uzzināt tikai kā par neidentificētu gadījumu, bet nevar uzzināt konkrēta tiesneša identitāti (*sk. pieteikuma 10. punktu lietas materiālu 1. sēj. 50. lp.*). Tomēr procesuālais dokuments – lēmums par disciplinārlietas ierosināšanu – un disciplinārlietas materiāli, kā arī šajā dokumentā un materiālos ietvertie tiesneša dati arī ir informācija par tiesu varas darbību. Taču apstrīdētā norma līdz brīdim, kad ir stājies spēkā Disciplinārkolēģijas lēmums disciplinārlietā, ierobežo personas tiesības iegūt minēto dokumentu un materiālus, kā arī tajos ietvertos tiesneša datus.

Līdz ar to apstrīdētā norma ierobežo Satversmes 100. panta pirmajā teikumā nostiprinātās ikvienas personas tiesības iegūt informāciju par tiesu varas darbību.

13. Tāpat kā tiesības uz vārda brīvību, arī ikvienas personas tiesības brīvi iegūt informāciju nav absolūtas.

13.1. Satversmes 116. pants noteic, ka personas tiesības, kas noteiktas Satversmes 100. pantā, var ierobežot likumā paredzētajos gadījumos, lai aizsargātu citu cilvēku tiesības, demokrātisko valsts iekārtu, sabiedrības drošību, labklājību un tikumību. Satversmes tiesas praksē ir atzīts, ka ikviens ierobežojums iegūt informāciju iztulkojams iespējami šauri [*sk. Satversmes tiesas 1999. gada 6. jūlija sprieduma lietā Nr. 04-02(99) secinājumu daļas 2. punktu*].

Saskaņā ar Pakta 19. panta 3. punktu informācijas iegūšanas tiesību izmantošana ir nesaraujami saistīta ar īpašiem pienākumiem un atbildību. Tāpēc minēto tiesību izmantošana var būt pakļauta zināmiem ierobežojumiem. Taču šādiem ierobežojumiem jābūt likumā noteiktiem un nepieciešamiem citu personu tiesību un reputācijas cienīšanai vai nacionālās drošības, sabiedriskās kārtības, sabiedrības veselības vai tikumības aizsardzībai. Arī no Konvencijas 10. panta otrās daļas kontekstā ar tiesībām uz vārda brīvību izriet, ka minētās tiesības var tikt pakļautas ierobežojumiem, kas paredzēti likumā un demokrātiskā sabiedrībā nepieciešami noteiktu leģitīmu mērķu sasniegšanai, tostarp tiesas autoritātes saglabāšanai.

13.2. No starptautisko dokumentu un citu valstu regulējuma izriet, ka arī tiesības iegūt informāciju par tiesnešu disciplinārlietām var tikt ierobežotas.

Piemēram, Apvienoto Nāciju Tiesu varas neatkarības pamatprincipu 17. punktā ir ietverta prasība tiesnešu disciplinārlietu izskatīšanas sākuma stadijā nodrošināt konfidencialitāti, ja vien tiesnesis nelūdz citādi (*sk.: Basic Principles on the Independence of the Judiciary. Adopted by the Seventh United Nations Congress on the Prevention of Crime and the Treatment of Offenders held at*

Milan from 26 August to 6 September 1985 and endorsed by General Assembly resolutions 40/32 of 29 November 1985 and 40/146 of 13 December 1985).

Savukārt valstu tiesiskais regulējums attiecībā uz personas tiesībām iegūt informāciju par tiesnešu disciplinārlietām var būt saistīts ar katrā valstī noteiktajiem pamatiem tiesneša saukšanai pie disciplinārās atbildības vai to subjektu skaitu, kas ir tiesīgi ierosināt disciplinārlietu pret tiesnesi, vai arī disciplinārlietu izskatīšanai noteikto procesuālo kārtību. Piemēram, valstīs, kur tiesības ierosināt disciplinārlietu pret tiesnesi nav piešķirtas plašam subjektu lokam, disciplinārlietu izskatīšanā parasti tiek ievērota lielāka atklātība. Regulējums, saskaņā ar kuru sabiedrība tiek informēta ne tikai par disciplinārlietā taisīto nolēmumu, bet arī par disciplinārlietas ierosināšanu – un atbilstoši kuram tiek norādīts gan tiesneša vārds un uzvārds, gan pārkāpuma būtība –, ir spēcīgā Lietuvā, kur disciplinārlietas pret tiesnešiem ierosina Tiesnešu ētikas un disciplīnas komisija, bet izskata Tiesnešu goda tiesa (*sk.: Law Amending the Law on Courts; Regulation of the Judicial Court of Honor; The Rules of the Judicial Ethics and Discipline Commission. Pieejams: <http://www.teismai.lt/en>*). Informācijas pieejamība disciplinārlietu izskatīšanas laikā var tikt saistīta arī ar to, vai tiesību normās ir paredzēta iepriekšējas pārbaudes stadija (paskaidrojumu, papildu dokumentu pieprasīšana un izvērtēšana) pirms tam, kad tiek lemts par disciplinārlietas ierosināšanu.

Tādējādi valstu tiesiskais regulējums šajā jomā ir nesaraucjami saistīts ar katras valsts tiesnešu disciplinārās atbildības sistēmas kopējo uzbūvi.

14. Satversmes tiesas praksē ir atzīts, ka Satversmes 100. pantā noteikto tiesību ierobežojumam jāatbilst noteiktām prasībām (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2003. gada 5. jūnija sprieduma lietā Nr. 2003-02-0106 secinājumu daļas 1. punktu un 2010. gada 22. februāra sprieduma lietā Nr. 2009-45-01 7. punktu*).

Tādējādi Satversmes tiesai jāvērtē, vai apstrīdētajā normā ietvertais pamattiesību ierobežojums ir noteikts ar likumu, vai šim ierobežojumam ir leģitīms mērķis un vai ierobežojums ir samērīgs ar tā leģitīmo mērķi.

15. Lai izvērtētu, vai pamattiesību ierobežojums ir noteikts ar likumu, jāpārbauda:

1) vai likums ir pieņemts, ievērojot normatīvajos aktos paredzēto kārtību;

2) vai likums ir izsludināts un publiski pieejams atbilstoši normatīvo aktu prasībām;

3) vai likums ir pietiekami skaidri formulēts, lai persona varētu izprast no tā izrietošo tiesību un pienākumu saturu un paredzēt tā piemērošanas sekas (*sk. Satversmes tiesas 2015. gada 2. jūlija sprieduma lietā Nr. 2015-01-01 14. punktu un 2015. gada 8. aprīļa sprieduma lietā Nr. 2014-34-01 14. punktu*).

Lietā nav strīda par to, ka apstrīdētajā normā ietvertais ierobežojums ir noteikts ar likumu.

Apstrīdētās normas redakcija iekļauta Saeimas Juridiskās komisijas iesniegtajā likumprojektā „Grozījumi Tiesnešu disciplinārās atbildības likumā” (*likumprojekts Nr. 1695/Lp9*), apspriesta trijos lasījumos, un priekšlikumi par to likumprojekta izskatīšanas laikā nav saņemti (*sk. lietas materiālu 1. sēj. 92., 97., 184., 185. lp.*). Apstrīdētajā normā ietvertais pamattiesību ierobežojums ir noteikts ar Saeimas 2010. gada 10. jūnijā pieņemto likumu „Grozījumi Tiesnešu disciplinārās atbildības likumā”, kas 2010. gada 30. jūnijā izsludināts oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis” (Nr. 102). Tātad apstrīdētā norma ir pieņemta un izsludināta Satversmē un Saeimas kārtības rullī noteiktajā kārtībā.

Apstrīdētajā normā ietvertais ierobežojums, kas liedz Tiesnešu disciplinārās atbildības likumā nenorādītām personām iegūt lēmumu par disciplinārlietas ierosināšanu un disciplinārlietas materiālus līdz brīdim, kad stājas spēkā Disciplinārkolēģijas lēmums attiecīgajā disciplinārlietā, ir formulēts pietiekami skaidri. Arī lietas dalībnieki nav pauduši pretēju viedokli.

Līdz ar to apstrīdētajā normā ietvertais pamattiesību ierobežojums ir noteikts ar likumu.

16. Ikviena pamattiesību ierobežojuma pamatā ir jābūt apstākļiem un argumentiem, kādēļ tas vajadzīgs, proti, ierobežojumam jābūt noteiktam svarīgu

interesešu – leģitīma mērķa – labad (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2005. gada 22. decembra sprieduma lietā Nr. 2005-19-01 9. punktu*).

Satversmes tiesa ir atzinusi, ka pamattiesību uz vārda brīvību ierobežojuma mērķis atzīstams par leģitīmu tikai tad, ja tas atbilst ne vien Satversmes 116. pantā, bet arī Konvencijas 10. pantā minētajiem mērķiem, kuru labad var ierobežot vārda brīvību (*sk. Satversmes tiesas 2010. gada 22. februāra sprieduma lietā Nr. 2009-45-01 9. punktu*). Personas tiesības iegūt informāciju ir viens no vārda brīvības aspektiem (*sk. Satversmes tiesas 2015. gada 2. jūlija sprieduma lietā Nr. 2015-01-01 11.1. punktu*). Tāpēc gan tiesību uz vārda brīvību ierobežojuma, gan tiesību iegūt informāciju ierobežojuma leģitīmajam mērķim jāatbilst ne vien Satversmes 116. pantā, bet arī Konvencijas 10. panta otrajā daļā norādītajiem leģitīmajiem mērķiem.

16.1. Lietā ir izteikti atšķirīgi viedokļi par apstrīdētajā normā ietvertā ierobežojuma leģitīmo mērķi. Tāpēc, lai šo mērķi noskaidrotu, visupirms jāizpēta apstrīdētās normas redakcijas apspriešana Saeimas komisijās.

No lietas materiāliem izriet, ka apstrīdētās normas redakcija ir pārņemta no Saeimā iesniegtā Tiesu iekārtas likuma projekta un pirmo reizi apspriesta Saeimas Juridiskās komisijas Apakškomisijas darbam ar Tiesu iekārtas likumu (turpmāk – Apakškomisija) 2008. gada 16. decembra sēdē. Minētajā sēdē sabiedriskās politikas centra „Providus” pētniece I. Kažoka izteica viedokli, ka informācijai par ierosinātajām disciplinārlietām varētu noteikt ierobežotas pieejamības informācijas statusu, jo praksē var būt arī tādi gadījumi, kad disciplinārlietas tiek ierosinātas nepamatoti (*sk. sēdes protokolu lietas materiālu 1. sēj. 169. lp. un audioierakstu lietas materiālu 1. sēj.*). Apakškomisijas 2009. gada 7. aprīļa sēdē komisijas locekle S. Āboltiņa minēja, ka Tieslietu ministrijai ir uzdots izstrādāt tādu regulējumu, lai informācija par ierosinātajām disciplinārlietām publiski parādītos tikai tad, ja tiesnesis ir sodīts. Šāds regulējums esot nepieciešams saistībā ar nepamatotām un mazsvarīgām lietām, kā arī lai novērstu tiesu sistēmas prestiža graušanu un tiesneša psiholoģisku iespaidošanu (*sk. sēdes protokolu lietas materiālu 1. sēj. 173. lp. un audioierakstu lietas materiālu 1. sēj.*). Apakškomisijas 2009. gada 26. maija

sēdē S. Āboltiņa norādīja, ka regulējums izstrādāts, lai novērstu to, ka informācija par tiesneša iespējamo sodīšanu tiek publiskota jau pirms disciplinārlietas izskatīšanas (*sk. sēdes audioierakstu lietas materiālu 1. sēj.*).

Izsekojot tam, kā apstrīdētās normas redakcija tika izskatīta Saeimas komisijās, var secināt, ka apstrīdētā norma radīta ar nolūku aizsargāt tiesnesi un tiesu varu no nepamatotām apsūdzībām, īpaši pirms visu disciplinārlietas apstākļu izvērtēšanas un galīgā lēmuma pieņemšanas, tādējādi gādājot par tiesneša neatkarības aizsardzību un tiesu varas autoritātes saglabāšanu.

16.2. Satversmes tiesas un ECT praksē, kā arī starptautiskajos dokumentos un juridiskajā literatūrā ir norādīts uz tiesnešu īpašo lomu sabiedrībā, kā arī uz nepieciešamību aizsargāt tiesu varas neatkarību un saglabāt tiesu varas autoritāti.

Satversmes tiesa prasību pasargāt tiesnešus no jebkādas nepamatotas iejaukšanās tiesas spriešanā un viņu pienākumu pildīšanā ir atzinusi par būtisku tiesiskuma nosargāšanai sabiedrības un valsts interesēs. Tiesnešu neatkarības nodrošināšanā ir ieinteresēts ikviens, attiecībā uz kuru tiek spriesta tiesa. Prasība pēc tiesnešu neatkarības ir cieši saistīta ar tiesu varas neatkarību un tātad arī ar varas dalīšanas principa īstenošanu (*sk. Satversmes tiesas 2010. gada 18. janvāra sprieduma lietā Nr. 2009-11-01 7.2. un 7.3. punktu*). ECT uzsvērusi, ka demokrātiskā un tiesiskā valstī ir svarīgi aizsargāt tiesu varas autoritāti (*sk. ECT Lielās palātas 2015. gada 23. aprīļa sprieduma lietā „Morice v. France”, pieteikums Nr. 29369/10, 170. punktu*). Tiesu varai jābaida sabiedrības uzticēšanās, lai tā varētu sekmīgi pildīt savus pienākumus. Tādēļ ir nepieciešams aizsargāt sabiedrības uzticēšanos tiesu varai pret būtībā nepamatotiem apvainojumiem, sevišķi ņemot vērā to faktu, ka kritizētajiem tiesnešiem un vispār tiesnešiem ir saistošs konfidencialitātes pienākums, kas liedz tiem atbildēt uz šādiem apvainojumiem (*sk., piemēram, ECT 1995. gada 26. aprīļa sprieduma lietā „Prager and Oberschlick v. Austria”, pieteikums Nr. 15974/90, 34. punktu un 1997. gada 24. februāra sprieduma lietā „De Haes and Gijssels v. Belgium”, pieteikums Nr. 19983/92, 37. punktu*).

ANO Ekonomisko un sociālo lietu padome Tiesnešu uzvedības Bangaloras principu preambulā ir norādījusi: lai tiesas pildītu savu konstitucionālās valsts iekārtas un tiesiskuma aizsardzības uzdevumu, ir svarīga kompetenta, neatkarīga un taisnīga tiesu vara (*sk.: Bangalore Principles of Judicial Conduct, 29 April, 2003, United Nations Commission on Human Rights resolution 2003/43*). Starptautiskās tiesnešu asociācijas 1999. gadā apstiprinātās Vispārējās tiesnešu hartas 11. pantā norādīts, ka disciplinārlietām pret tiesnešiem jābūt organizētām tādā veidā, kas nekaitē tiesnešu patiesai neatkarībai (*sk.: The Universal Charter of the Judge. Adopted by the Central Council of the International Association of Judges, 1999*). Lai gan minētie dokumenti nav apstiprināti starptautisko līgumu apstiprināšanai noteiktajā kārtībā, Satversmes tiesa atzīst, ka tie atklāj būtiskus vispārējos tiesu varas darbības principus.

Neatkarīga tiesu vara un īpašs tiesneša statuss ir absolūti nepieciešama demokrātiskas tiesiskas valsts sastāvdaļa (*sk.: Endziņš A. Tiesu sistēmas un politikas saskarsme un dinamika. Jurista Vārds, 2002. gada 7. maijs, Nr. 9, 4. lpp.*). Ja sabiedrība neuzticas tiesām, tā nemeklēs tiesās risinājumu savām problēmām, līdz ar to viens no valsts varas atzariem nedarbosies (*sk.: Mits M. Tiesas kritikas robežas – Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību konvencijas standarti un Latvijas prakse. Latvijas Republikas Augstākās Tiesas Biļetens, 2014. gada oktobris, Nr. 9/2014, 32. lpp.*).

Apstrīdētajā normā noteiktā ierobežojuma leģitīmais mērķis ir nepieļaut tiesu varas autoritātes mazināšanos un tiesneša ietekmēšanu disciplinārlietas izskatīšanas laikā, kamēr tiek izvērtēts, vai tiesnesis ir izdarījis disciplinārpārkāpumu. Šāds mērķis ir izvirzīts, lai saglabātu tiesu varas autoritāti un aizsargātu tiesnešu neatkarību, un tas atbilst arī Konvencijas 10. panta otrajā daļā norādītajai nepieciešamībai saglabāt tiesas autoritāti. Turklāt, paredzot apstrīdētajā normā aizsardzību gan lēmumam par disciplinārlietas ierosināšanu, gan disciplinārlietas materiāliem, tiek gādāts arī par citu personu tiesību aizsardzību, jo disciplinārlietas materiāli var ietvert informāciju par konkrētām tiesneša tiesvedībā esošajām lietām, to dalībnieku privāto dzīvi, komercnoslēpumu un citus aizsargājamus datus.

No minētā izriet, ka apstrīdētajā normā ietvertais ierobežojums kalpo tādiem Satversmes 116. pantā norādītajiem leģitīmajiem mērķiem kā demokrātiskas valsts iekārtas aizsardzība un citu cilvēku tiesību aizsardzība.

Līdz ar to apstrīdētajā normā ietvertajam pamattiesību ierobežojumam ir leģitīms mērķis.

17. Lai izvērtētu, vai apstrīdētajā normā ietvertais pamattiesību ierobežojums atbilst samērīguma principam, Satversmes tiesai jānoskaidro:

pirmkārt, vai likumdevēja lietotie līdzekļi ir piemēroti leģitīmā mērķa sasniegšanai;

otrkārt, vai šāda rīcība ir nepieciešama, t.i., vai mērķi nevar sasniegt ar citiem, indivīda tiesības un likumiskās intereses mazāk ierobežojošiem līdzekļiem;

treškārt, vai likumdevēja darbība ir samērīga jeb atbilstoša, t.i., vai labums, ko iegūs sabiedrība, ir lielāks par indivīda tiesībām un likumiskajām interesēm radīto ierobežojumu.

Ja tiek atzīts, ka pamattiesību ierobežojums neatbilst kaut vienam no šiem kritērijiem, tad tas neatbilst samērīguma principam un ir prettiesisks (*sk. Satversmes tiesas 2002. gada 19. marta sprieduma lietā Nr. 2001-12-01 secinājumu daļas 3.1. punktu*).

18. Likumdevēja izraudzītie līdzekļi ir piemēroti leģitīmā mērķa sasniegšanai, ja ar konkrēto regulējumu šis mērķis tiek sasniegts (*sk. Satversmes tiesas 2010. gada 7. oktobra sprieduma lietā Nr. 2010-01-01 13. punktu*).

Apstrīdētajā normā ietvertais regulējums liedz personai no lēmuma par disciplinārlietas ierosināšanu vai disciplinārlietas materiāliem iegūt līdz galam nepārbaudītu informāciju par konkrēto tiesnesi un iespējamo viņa pārkāpumu. Ja informācija par tiesnesi līdz galīgā lēmuma pieņemšanai disciplinārlietā nav pieejama, tad šo līdz galam nepārbaudīto informāciju citastarp nav iespējams izmantot arī tādēļ, lai konkrētā tiesvedībā pieteiktu tiesnesim noraidījumu. Tādējādi tiek novērsta varbūtība, ka līdz galam nepārbaudītas ar iespējamu

tiesneša disciplinārpārkāpumu saistītas informācijas iegūšana negatīvi ietekmēs tiesnesi kādā tiesvedības procesā un mazinās tiesu varas autoritāti. Turklāt apstrīdētā norma kopsakarā ar citām Tiesnešu disciplinārās atbildības likuma 11.⁶ panta daļām aizsargā konkrētā tiesneša izskatīšanā esošas lietas dalībnieku datus. Tādējādi tiek novērsti arī iespējamie tiesvedības dalībnieku tiesību uz privāto dzīvi aizskārumi.

Tomēr Pieteikuma iesniedzējs norāda, ka ierobežojuma leģitīmais mērķis netiek sasniegts, jo, kā liecina prakse, informācija par iespējamu konkrēta tiesneša disciplinārpārkāpumu var nonākt plašsaziņas līdzekļu rīcībā (*sk. pieteikuma 31. punktu lietas materiālu 1. sēj. 54. lp.*).

Gadījumi, kad informācija par iespējamu tiesneša disciplinārpārkāpumu ir nonākusi plašsaziņas līdzekļu rīcībā, nerada tiesisku pamatu atcelt apstrīdētajā normā noteiktās tiesnešu neatkarības aizsardzības un tiesu varas autoritātes saglabāšanas garantijas. Proti, tas apstāklis, ka persona, kurai ir pienākums nodrošināt lēmumam par disciplinārlietas ierosināšanu vai disciplinārlietas materiāliem likumā noteikto aizsardzību, nav pienācīgā kārtā šo pienākumu izpildījusi, nedod pamatu uzskatīt apstrīdēto normu par neatbilstošu Satversmei. Savukārt Pieteikuma iesniedzēja norādītie prakses piemēri ir tikai atsevišķi gadījumi, kādus iespējams novērst ar pienācīga informācijas aizsardzības līmeņa nodrošināšanu katras iestādes iekšienē, bet paši par sevi tie nenožīmē, ka apstrīdētā norma neatbilstu Satversmei.

Līdz ar to likumdevēja lietotie līdzekļi ir piemēroti ierobežojuma leģitīmā mērķa sasniegšanai.

19. Apstrīdētajā normā noteiktais tiesību ierobežojums ir nepieciešams, ja nepastāv citi līdzekļi, kuri būtu tikpat iedarbīgi un kurus izvēloties personu pamattiesības tiktu ierobežotas mazāk. Tomēr saudzējošāks līdzeklis ir nevis jebkurš cits, bet tikai tāds līdzeklis, ar kuru leģitīmo mērķi var sasniegt vismaz tādā pašā kvalitātē (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2005. gada 13. maija sprieduma lietā Nr. 2004-18-0106 secinājumu daļas 19. punktu*).

19.1. Pēc Pieteikuma iesniedzēja ieskata, apstrīdētajā normā varētu noteikt apsvēršanas pienākumu un principus, kas būtu izmantojami katrā individuālajā gadījumā, lemjot par lēmuma par disciplinārlietas ierosināšanu pret tiesnesi un disciplinārlietas materiālu pieejamību.

Apstrīdētajā normā ietvertais ierobežojums ir noteikts gan katra tiesneša neatkarības aizsardzībai, gan visas tiesu varas kā vienotas institūcijas autoritātes saglabāšanai. Turklāt šis ierobežojums ir terminēts – noteikts līdz brīdim, kad stājas spēkā Disciplinārkolēģijas lēmums disciplinārlietā. Ja kādam subjektam tiktu piešķirtas tiesības katrā individuālā gadījumā apsvērt, vai informāciju par konkrēta tiesneša disciplinārlietu noteiktā apjomā tomēr darīt pieejamu sabiedrībai, tad atsevišķos gadījumos informācija par vēl neizskatītu disciplinārlietu tiktu izpausta, bet citos paliktu neizpausta. Rastos tāda situācija, ka atsevišķos gadījumos tiesnesis varētu justies ietekmēts un līdz ar to tiktu apdraudēta tiesneša neatkarība. Šāds regulējums varētu nonākt pretrunā ar tiesiskās vienlīdzības principu, kas attiecas arī uz tiesnešu disciplinārlietu izskatīšanu un tiesnešu profesionālajām attiecībām (*sk. arī: Bangalore Principles of Judicial Conduct, principle 5.3.*).

Līdz ar to norādīto līdzekli nevar atzīt par tādu, kas sasniegtu apstrīdētajā normā ietvertā ierobežojuma leģitīmo mērķi tieši tādā pašā kvalitātē.

19.2. Par vēl vienu saudzējošāku līdzekli varētu uzskatīt iespēju personām iegūt lēmumu par disciplinārlietas ierosināšanu un disciplinārlietas materiālus jau līdz brīdim, kad stājas spēkā Disciplinārkolēģijas lēmums disciplinārlietā. Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka pamattiesību ierobežojuma leģitīmo mērķi varētu sasniegt, ievērojot konfidencialitāti laikā, kamēr tiek lemts par to, vai disciplinārlietas ierosināšanai ir pamats, bet pēc disciplinārlietas ierosināšanas nodrošinot informācijas pieejamību.

Savukārt Saeima uzskata, ka ar šādiem līdzekļiem nav iespējams sasniegt leģitīmo mērķi, jo kaitējumu, ko var nodarīt ar koleģiālā institūcijā nepārbaudītām apsūdzībām saistītas informācijas publiskošana, vēlākās disciplinārlietas izskatīšanas stadijās vairs nebūs iespējams novērst (*sk. Saeimas viedokli par lietas materiāliem lietas materiālu 1. sēj. 197. lp.*). Arī no

Disciplinārkolēģijas un Latvijas Tiesnešu biedrības viedokļiem secināms, ka par galveno šķērslī leģitīmā mērķa sasniegšanai ar norādītajiem saudzējošākajiem līdzekļiem tiek uzskatīts apdraudējums, ko tiesu varas autoritātei var radīt nepārbaudītu un, iespējams, nepamatotu apsūdzību publiskošana pirms tam, kad tās pārbaudījusi institūcija, kas ir tiesīga izskatīt disciplinārlietu pret tiesnesi (*sk. lietas materiālu 1. sēj. 123. un 162. lp.*).

Satversmes tiesa uzsver, ka apstrīdētajā normā ietvertais ierobežojums darbojas tikai un vienīgi laikā, kamēr vēl nav stājies spēkā Disciplinārkolēģijas lēmums disciplinārlietā, proti, laikā, kamēr tiek veikta vispusīga faktu un disciplinārlietas materiālu pārbaude un vērtēta tiesneša rīcība. Apstrīdētajā normā ietvertā regulējuma nepieciešamību citastarp pamato arī Tiesnešu disciplinārās atbildības likumā noteiktā disciplinārlietu izskatīšanas kārtība.

Atbilstoši Tiesnešu disciplinārās atbildības likuma 3. panta sestajai daļai līdz lietas izskatīšanai Disciplinārkolēģijā lēmumu vai rīkojumu par disciplinārlietas ierosināšanu persona, kas to ir ierosinājusi, var atsaukt ar motivētu lēmumu vai rīkojumu. Ja lēmums (rīkojums) par lietas ierosināšanu nav atsaukts, disciplinārlietu pēc būtības skata Disciplinārkolēģija un gadījumos, kad tās lēmums tiek pārsūdzēts, arī Disciplinārtiesa. Saskaņā ar Tiesnešu disciplinārās atbildības likuma 6. panta piekto daļu disciplinārlietas izskatīšana Disciplinārkolēģijā sākas ar sēdes priekšsēdētāja vai Disciplinārkolēģijas locekļa ziņojumu. Pēc tam Disciplinārkolēģija noklausās pie disciplinārās atbildības saucamā tiesneša, kā arī, ja nepieciešams, citu uz sēdi uzaicināto personu paskaidrojumus, izpēta lietas materiālus un citus dokumentus. Analogiska kārtība ir noteikta Tiesnešu disciplinārās atbildības likuma 11.³ panta desmitajā daļā lietas izskatīšanai Disciplinārtiesā.

Tiesnešu disciplinārās atbildības likuma 7. panta septītajā daļā ir noteikts, kādos gadījumos disciplinārlieta jāizbeidz, proti: 1) ja tā ierosināta nepamatoti; 2) ja notecējuši šā likuma 4. panta pirmajā daļā paredzētie termiņi tiesneša saukšanai pie disciplinārās atbildības. No minētā izriet, ka disciplinārlietas ierosināšana automātiski nenozīmē, ka tiesnesis ir izdarījis disciplinārpārkāpumu un viņš tiks saukts pie disciplinārās atbildības. Līdz ar to apstrīdētajā normā

noteiktā ierobežojuma leģitīmais mērķis netiktu sasniegts, ja ikviena persona varētu iegūt lēmumu par disciplinārlietas ierosināšanu, disciplinārlietas materiālus vai šajā dokumentā un materiālos ietvertos tiesneša un citu personu datus, pirms stājies spēkā Disciplinārkolēģijas lēmums disciplinārlietā.

Tādējādi apstrīdētajā normā ietvertā pamattiesību ierobežojuma leģitīmo mērķi nevar sasniegt ar citiem, personas tiesības un likumiskās intereses mazāk ierobežojošiem līdzekļiem.

20. Satversmes tiesai jāpārlicinās arī par to, vai nelabvēlīgās sekas, kas personai rodas tās pamattiesību ierobežojuma rezultātā, nav lielākas par labumu, ko no šā ierobežojuma gūst sabiedrība kopumā.

Konkrētajā gadījumā likumdevēja uzdevums ir samērīgi līdzsvarot nepieciešamību aizsargāt tiesnešu neatkarību, tiesu varas autoritāti un citu cilvēku tiesības disciplinārlietu izskatīšanas laikā līdz brīdim, kad stājas spēkā Disciplinārkolēģijas lēmums disciplinārlietā, ar nepieciešamību nodrošināt personas tiesības iegūt noteikta veida informāciju par tiesu varas darbību.

Apstrīdētajā normā ietvertais Satversmes 100. panta pirmajā teikumā noteikto tiesību ierobežojums nav absolūts. Pirmkārt, tas ir terminēts, jo apstrīdētā norma darbojas no disciplinārlietas ierosināšanas brīža līdz brīdim, kad tās izskatīšana ir pabeigta un spēkā stājas Disciplinārkolēģijas lēmums disciplinārlietā. Otrkārt, apstrīdētā norma neliedz personai iegūt vispārīga rakstura informāciju par izskatāmo disciplinārlietu, ciktāl netiek skarti disciplinārlietas materiāli, pie disciplinārās atbildības saucamā tiesneša, kā arī citu personu dati. Proti, ja nepieciešams, tiesu varas pārstāvji var sniegt vispārīga rakstura informāciju, piemēram, par to, ka pret kādu tiesnesi (nenorādot vārdu un uzvārdu) ir ierosināta disciplinārlieta un pašlaik tā tiek izskatīta Disciplinārkolēģijā vai Disciplinārtiesā, kas lēmumu pieņems likumā noteiktajā termiņā.

Personas tiesības iegūt informāciju par tiesu varas darbību, citastarp arī informāciju par tiesnešu disciplinārlietām, ir svarīgas, lai nodrošinātu sabiedrības vispārējo uzticēšanos tiesu varai, jo no minētās informācijas var

iegūt ziņas arī par to, kā tiesu varas institūcijas pilda tām uzticētās funkcijas. Informācijai, kas tiek sniegta par tiesnešu disciplinārlietām, jābūt tādai, lai jebkura persona varētu pārliecināties par to, ka ikviena tiesneša rīcība, kas var tikt kvalificēta kā disciplinārpārkāpums, ir izvērtēta attiecīgi pilnvarotā institūcijā normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, nodrošinot vispusīgu apstākļu pārbaudi un taisnīga lēmuma pieņemšanu. Satversmes tiesa atzīst, ka tieši disciplinārlietā pieņemtajam galīgajam lēmumam, nevis lēmumam par šīs lietas ierosināšanu vai šīs lietas materiāliem ir jānodrošina paļāvība uz to, ka ikviens tiesnesis, kurš izdarījis disciplinārpārkāpumu, tiks saukts pie likumā paredzētās atbildības. Tāpēc tieši šim galīgajam lēmumam jābūt pieejamam ikvienai personai. Savukārt līdz galīgā lēmuma pieņemšanai disciplinārlietā pastiprināta aizsardzība jānodrošina tiesneša neatkarībai un tiesu varas autoritātei, jo parasti tiesnesis viņa disciplinārlietas izskatīšanas laikā turpina pildīt savus amata pienākumus un netiek atstādināts (pretēji tam, kā notiek, piemēram, kriminālprocesa ietvaros).

Līdz galam nepārbaudīta informācija par iespējamo tiesneša pārkāpumu, kura iegūta disciplinārlietas izskatīšanas laikā, kamēr savu galīgo vērtējumu par tiesneša rīcību nav sniegušas tam pilnvarotas institūcijas, varētu radīt šaubas par tiesneša objektivitāti vai kompetenci skatīt tam nodotās lietas. Tādējādi arī visas tiesu varas autoritāte tiktu pakļauta apdraudējuma riskam, kas varētu izpausties arī kā nepamatotu noraidījumu pieteikšana tiesnesim konkrētā tiesvedībā. Tiesu varas autoritātes saglabāšana ir visas sabiedrības interesēs. Ja apstrīdētās normas nebūtu, indivīda kā sabiedrības locekļa tiesību un likumisko interešu ierobežojums būtu lielāks nekā pašreizējais ar apstrīdēto normu radītais ierobežojums. Labums, ko visa sabiedrība gūst no tiesu varas autoritātes saglabāšanas disciplinārlietas izskatīšanas laikā, ir lielāks par kaitējumu, kas indivīdam tiek nodarīts, ierobežojot viņa tiesības iegūt līdz galam nepārbaudītu informāciju par iespējamo kāda tiesneša disciplinārpārkāpumu.

Tādējādi apstrīdētajā normā ietvertais pamattiesību ierobežojums atbilst samērīguma principam.

Līdz ar to apstrīdētā norma atbilst Satversmes 100. panta pirmajam teikumam.

Nolēmumu daļa

Pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 30.–32. pantu, Satversmes tiesa

n o s p r i e d a :

atzīt Tiesnešu disciplinārās atbildības likuma 11.⁶ panta pirmo daļu par atbilstošu Latvijas Republikas Satversmes 100. panta pirmajam teikumam.

Spriedums ir galīgs un nepārsūdzams.

Spriedums stājas spēkā tā publicēšanas dienā.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs

Aldis Laviņš